

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

INFORMAČNÝ BULLETIN

roč. 3, č. 2

ODBOR PARLAMENTNÝ INŠTITÚT

**ANALYTICKÁ, VÝSKUMNÁ A VZDELÁVACIA
ČINNOSŤ**

ODDELENIE PARLAMENTNÁ KNIŽNICA

ODDELENIE PARLAMENTNÝ ARCHÍV

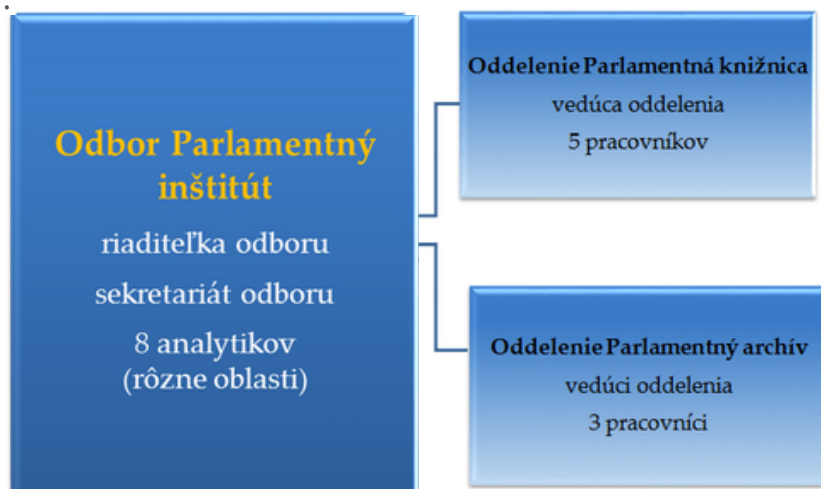
ANOTÁCIA

Informačný bulletin prináša stručný štatistický prehľad činnosti Odboru Parlamentný inštitút v roku 2021, ako aj informácie o analytickej, výskumnej, informačnej, dokumentačnej, knižničnej a vzdelávacej činnosti odboru.

december 2021

Postavenie Odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona o rokovacom poriadku NR SR, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní analytické a vzdelávacie úlohy a vykonáva parlamentný výskum. Súčasťou odboru je aj Oddelenie Parlamentná knižnica a Oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti Odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Odbor Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady SR a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje použité v materiáli sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Odboru Parlamentný inštitút a autorov.

Obsah

Analytická a výskumná činnosť Parlamentného inštitútu.....	5
Stáž v Kancelárii NR SR.....	14
Vzdelávacia a publikačná činnosť.....	14
Online konferencie a semináre.....	16
Účasť v projektoch rozvojovej spolupráce.....	16
Oddelenie Parlamentná knižnica.....	19
Oddelenie Parlamentný archív.....	21
Výstava „Alexander Dubček – Politik s ľudskou tvárou 1921-1992“.....	22
Výročia.....	26

Analytická a výskumná činnosť Parlamentného inštitútu

Prehľad za rok 2021 (stav k 20. 12. 2021)

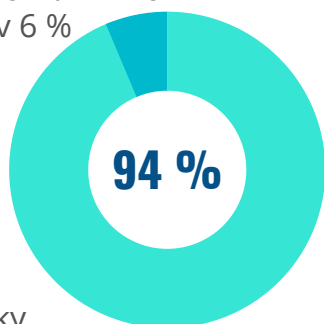
V roku 2021 vypracoval Odbor Parlamentný inštitút (ďalej len "PI")
odpovede celkovo na

318

domácich a zahraničných požiadaviek

Spomedzi poslaneckých požiadaviek tvorili zhruba 94 % zadania poslancov reprezentujúcich koalíčné politické strany.

Požiadavky opozičných poslancov 6 %

Požiadavky koalíčných poslancov 94 %

V rámci analyticko-výskumnej činnosti PI ďalej v roku 2021 spracoval a vydal

20 porovnávacích analýz

4 prehľady

1 informácia

2 informačné bulletiny

1 informačná grafika

Z tematického hľadiska prevažovali otázky týkajúce sa

práva

dopadu ochorenia
COVID-19 na
spoločnosť

sociálnych vecí

V rámci svojho pôsobenia v Európskom centre pre parlamentný výskum a dokumentáciu PI v roku 2021 vypracoval v anglickom jazyku odpovede na

221
žiadostí o informácie z viac
ako 30 krajín,
z PZ Rady Európy a z
Európskeho parlamentu

Prehľad vybraných materiálov spracovaných na požiadanie poslancov NR SR v roku 2021

V roku 2021 bolo Odboru Parlamentný inštitút zo strany poslancov NR SR adresovaných vcelku 65 požiadaviek na spracovanie porovnávacích analýz, prehľadov či iných typov informácií zameraných na rôzne oblasti práva a verejných politík. Spomedzi nich prinášame prehľad tých najzaujímavejších tém. Tieto materiály si môžu poslanci NR SR a zamestnanci Kancelárie NR SR vyžiadať na Odbore Parlamentný inštitút.

Politika

Výroková indemnita poslancov v členských štátoch EÚ.....28 s.

Zákaz nástupníckych organizácií rozpustených politických strán
vo vybraných krajinách Európskej únie.....23 s.

Stručné porovnanie kompetencií miestnej štátnej správy, miestnej
územnej samosprávy a regionálnej územnej samosprávy.....15 s.

Porovnanie pôsobnosti ministerstiev – ministerstva pôdohospodárstva a
ministerstva životného prostredia v členských štátoch EÚ.....12 s.

Porovnanie online (elektronického) hlasovania vo voľbách
vo vybraných krajinách.....15 s.

Ukladanie pokút obecnou políciou za dopravné priestupky.....14 s.

Financie

Povinné zmluvné poistenie a náhrada škôd starších vozidiel..... 12 s.

Legislatíva virtuálnych mien v krajinách EÚ, Spojenom kráľovstve,
Švajčiarsku, USA a Kanade.....23 s.

Zdravotníctvo

Poskytovanie duchovnej starostlivosti v zdravotníckych zariadeniach vo vybraných krajinách Európy.....18 s.

Analýza niektorých aspektov maďarského zákona č. C z roku 2020 o zdravotnej službe.....11 s.

Vodná záchranná služba.....27 s.

Porovnanie právnej úpravy dobrovoľného darčovstva krvi vo vybraných krajinách.....13 s.

Sociálna politika

Porovnanie poplatkov v dôchodkových fondoch vo vybraných členských štátoch Európskej únie.....15 s.

Prínosy sociálneho podnikania a sociálnej ekonomiky v krajinách Európskej únie.....23 s.

Kultúra

Ochrana verejných priestorov komunitného významu v Taliansku.....10 s.

Ochrana tradičných pachov vidieka vo vybraných európskych štátoch.....13 s.

Používanie štátnych symbolov iných štátov na verejných (športových) podujatiach.....17 s.

Zamestnanie a pracovné podmienky

Odchodné a odstupné z dôvodu dovŕšenia veku v krajinách Európskej únie.....17 s.

Odvodová výnimka pre študentov v krajinách Európskej únie.....13 s.

Podnikanie a súťaž

Právna úprava v oblasti vymáhania platieb vo vybraných štátoch EÚ.....37 s.

Právo

Vybrané aspekty zohľadnenia najlepšieho záujmu dieťaťa
v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých
v krajinách EÚ a Spojenom kráľovstve.....38 s.

Opravné prostriedky v prípravnom konaní.....22 s.

Porovnanie právnej úpravy riešenia problematiky
nepľnoletých dlžníkov vo vybraných krajinách.....28 s.

Porovnanie právnej úpravy podmienok dedenia
poľnohospodárskej pôdy a poľnohospodárskych
spoločností vo vybraných krajinách EÚ.....28 s.

Legislatívna úprava poskytovania právnych služieb
v rámci podnikania vo vybraných štátoch EÚ.....23 s.

Trest prepadnutia majetku vo vybraných štátoch.....14 s.

Právna úprava neoprávneného nakladania s látkami
s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom.....17 s.

Porovnanie legislatívy upravujúcej postavenie príslušníkov
národnostných menšín v Európe.....23 s.

Obchod

Zelené verejné obstarávanie v školskom stravovaní
vo vybraných štátoch Európy.....27 s.

Vzdelanie

Akademická nezávislosť vysokých škôl a ich financovanie
vo vybraných krajinách.....45 s.

Lesné materské školy a kluby vo vybraných štátoch Európy.....20 s.

Doprava

Porovnanie postavenia a fungovania autoškôl vo vybraných krajinách.....19 s.

Porovnanie povinností osvetlenia bicyklov vo vybraných
európskych krajinách.....16 s.

Poľnohospodárstvo

Legislatívna úprava predaja z dvora na Slovensku a v Poľsku.....18 s.

Životné prostredie

Chránené územia v Slovenskej republike.....15 s.

Účasť verejnosti v procesoch posudzovania vplyvov
na životné prostredie.....31 s.

Zoznam spracovaných a publikovaných materiálov za rok 2021

Okrem vypracovania komplexných odpovedí na domáce a zahraničné požiadavky, Odbor Parlamentný inštitút v roku 2021 publikoval 26 analytických materiálov pripravených z vlastnej iniciatívy, alebo inšpirovaných vybranými poslaneckými zadaniami. Všetky uvedené materiály PI sú k dispozícii online na webovom sídle NR SR: <https://rb.gy/wxj0zr>

Porovnávacie analýzy

I. polrok

počet strán

- **01/21** Porovnanie bezpečnostných stratégií vybraných európskych štátov.....51 s.
- **02/21** Sponzoring kultúry v ČŠ EÚ a v Spojenom kráľovstve..... 28 s.
- **03/21** Porovnanie podpory vozidiel s alternatívnym pohonom vo vybraných krajinách..... 23 s.
- **04/21** Porovnanie právnej úpravy umiestňovania reklamných pútačov vo vybraných štátoch..... 22 s.
- **05/21** Právna úprava dvojakeho občianstva vo vybraných štátoch EÚ a v Spojenom kráľovstve.....53 s.
- **06/21** Porovnanie právnej úpravy niektorých aspektov väzby vo vybraných krajinách EÚ..... 89 s.
- **07/21** Opatrenia na zmiernenie sociálno-ekonomických dopadov pandémie COVID-19.....35 s.
- **08/21** Trestnoprávne a výrobnodistribučné aspekty spojené s prechovávaním a ďalším nakladaním s marihuanou.....52 s.
- **09/21** Porovnanie legislatívnych opatrení pri ďalšom využívaní potravín v krajinách V4 a v Rakúsku..... 14 s.
- **10/21** Znižovanie dôchodkov pracovníkom tajných služieb a ďalším predstaviteľom bývalého režimu..... 15 s.
- **11/21** Porovnanie právnej úpravy predĺženej záruky na automobil a jeho kľúčové súčasti vo vybraných krajinách..... 13 s.
- **12/21** Porovnanie právnej úpravy nakladania s potratenými alebo predčasne odňatými ľudskými plodmi vo vybraných štátoch..... 28 s.

II. polrok

- **13/21** Správa národných parkov vo vybraných európskych štátoch.....20 s.
- **14/21** Porovnanie udeľovania sankcií pri úradnej kontrole potravín v krajinách V4 Nemecku a Rakúsku..... 28 s.
- **15/21** Ochrana novinárov v členských štátoch EÚ.....31 s.
- **16/21** Kreovanie riadiacich a dozorných orgánov verejnoprávnych médií v Európe..... 26 s.
- **17/21** Ochrana zraniteľných účastníkov cestnej premávky..... 29 s
- **18/21** Ústredné cintoríny a ochrana významných hrobových miest v členských štátoch EÚ..... 27 s.
- **19/21** Riešenie problematiky pomoci ľuďom intoxikovaným alkoholom vo vybraných európskych štátoch.....30 s.
- **20/21** Aktuálny vývoj v oblasti očkovania proti COVID-19 vo vybraných európskych štátoch.....57 s.

Prehľady

I. polrok

- **01/21** Vakcinačné stratégie proti ochoreniu COVID-19 vo vybraných štátoch sveta.....26 s.
- **02/21** Informácia o aktuálnej ekonomickej a sociálnej situácii v SR.....25 s.

II. polrok

- **03/21** Právna úprava ochrany spoločenských zvierat v oblasti chovu a predaja v ČŠ EÚ v kocke..... 15 s.
- **04/21** Informácia o aktuálnej ekonomickej a sociálnej situácii v Slovenskej republike.....25 s.

Informácie

- **01/21** Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj v skratke.....17 s.

Informačné grafiky

- **01/21** Opatrenia na zabezpečenie kontinuálneho fungovania parlamentov počas pandémie COVID-19

Materiály Odboru Parlamentný inštitút publikované v II. polroku 2021

Porovnávacie analýzy

13/21 Správa národných parkov vo vybraných európskych štátoch (Porovnávacia analýza k parlamentnej tlači č. 591)

Materiál porovnáva spôsob fungovania a správy národných parkov vo vybraných štátoch. Zameriava sa najmä na to, ktorý rezort štátnej správy je zodpovedný za správu národných parkov, akým spôsobom sa predchádza konfliktom záujmov na území národných parkov a aké sú skúsenosti štátov s doterajším spôsobom

14/21 Porovnanie udeľovania sankcií pri úradnej kontrole potravín v krajinách V4, v Nemecku a v Rakúsku

Predložená analýza sa venuje porovnaniu opatrení vybraných štátov, ktoré súvisia s udeľovaním sankcií pri úradnej kontrole potravín.

15/21 Ochrana novinárov v členských štátoch EÚ

Porovnávacia analýza sa zameriava na prehľad novinárskych stavovských organizácií v štátoch EÚ i na medzinárodné a národné organizácie a inštitúty chrániace novinárov. Všíma si ich postavenie, kompetencie, organizáciu, zameriava sa na modelové prípady a príklady dobrej praxe. Prináša pohľad na zásadné prvky legislatívy v danej oblasti, a tiež na medzinárodné dokumenty a charty, ktoré sa zasadzujú za zlepšovanie postavenia novinárov a ich ochranu.

16/21 Kreovanie riadiacich a dozorných orgánov verejnoprávných médií v Európe

Analýza sa zameriava na teoretické východiská, princípy, odporúčania a skúsenosti, pokiaľ ide o kreovanie riadiacich a dozorných orgánov verejnoprávných médií. V praktickej časti prinášame prehľad údajov o týchto orgánoch v 16 vybraných štátoch, vrátane Slovenska. Všímame si právnú formu médií, pozíciu vrcholného riadiaceho orgánu, orgány dozoru, dĺžku ich mandátu, spôsob voľby, prípadne odvolávania.

17/21 Ochrana zraniteľných účastníkov cestnej premávky (Porovnávacia analýza k parlamentnej tlači č. 730)

Predložená analýza porovnáva legislatívu v oblasti bezpečnosti účastníkov cestnej premávky so zameraním na tri aspekty:

1. Používanie ochranných a reflexných prvkov;
2. Pravidlá predbiehania cyklistov;
3. Regulácia používania elektrických kolobežiek

18/21 Ústredné cintoríny a ochrana významných hrobových miest v členských štátoch EÚ

Komparatívna analýza prináša pohľad na právny rámec a praktickú prevádzku pohrebísk v členských štátoch EÚ. Všíma si prípadnú existenciu samostatných právnych noriem venovaných ústredným cintorínom a ich ochrane, ako aj prípadnú existenciu takýchto pohrebísk buď v zmysle ústredných cintorínov, alebo v zmysle cintorínov s dôležitou historicko-kultúrnou hodnotou. Taktiež sa venuje pravidlám ochrany hrobov či hrobiek významných osobností a ochrane cintorínskych artefaktov ako kultúrnych pamiatok. Špecifická je legislatíva a prax týkajúca sa vojenských cintorínov a vojnových hrobov.

19/21 Riešenie problematiky pomoci ľuďom intoxikovaným alkoholom vo vybraných európskych štátoch

Cieľom porovnávacej analýzy je porovnať prístup vybraných európskych štátov k ľuďom intoxikovaným alkoholom, vyskytujúcim sa na verejných priestranstvách a predstavujúcim riziko pre seba, alebo svoje okolie. V tejto súvislosti sme riešili niekoľko súvisiacich problémov, ako napr. kto má právo rozhodnúť o zadržaní danej osoby, jej umiestnenie do cely predbežného zadržania, alebo do protialkoholickej záchytnej stanice a viaceré aspekty fungovania a financovania takýchto záchytných staníc

20/21 Aktuálny vývoj v oblasti očkovania proti COVID-19 vo vybraných európskych štátoch

Materiál prináša aktuálne informácie o očkovacích stratégiách proti COVID-19 vo vybraných európskych štátoch. Zameriava sa napríklad na podávanie tretej (posilňujúcej) dávky vakcíny, platnosť digitálnych COVID certifikátov, štátne stimuly na posilnenie zaočkovanosť obyvatelstva a prípadné zavádzanie povinného očkovania.

Prehľady

03/21 Právna úprava ochrany spoločenských zvierat v oblasti chovu a predaja v členských štátoch EÚ v kocke

Materiál prináša krátke porovnanie právnej úpravy štátov EÚ v oblasti ochrany spoločenských zvierat v rámci chovateľských zariadení a komerčného predaja, ako aj stručný súhrn legislatívnych pravidiel v SR.

04/21 Informácia o aktuálnej ekonomickej a sociálnej situácii v SR

Predložený materiál prináša stručný štatistický prehľad o vybraných ukazovateľoch ekonomického a sociálneho vývoja v SR za prvý až tretí kvartál 2021.

Stáž v Kancelárii NR SR

V októbri 2021 sa začal XXIV. ročník stážového programu Kancelárie NR SR. Vo výberovom konaní uspelo 42 stážistov. Stážisti pôsobia na štrnástich pracoviskách Kancelárie NR SR. Stážisti pred nástupom dňa 1. októbra 2021 absolvovali školenie, na ktorom im bola predstavená činnosť NR SR a Kancelárie NR SR. Epidemiologická situácia však ovplyvnila aj výkon stáže. Od novembra vykonávajú stážisti, ak je to možné, prácu z domu.

Vzdelávacia a publikačná činnosť

Workshopy demokracie

V roku 2021 sa prehĺbila spolupráca medzi slovenským a rakúskym parlamentom v súvislosti s projektom Workshopy demokracie. Konalo sa viacero porád – v online priestore i naživo na pôde NR SR. Na slovenskej strane majú projekt implementovať najmä Odbor komunikácie s médiami a verejnosťou a Odbor Parlamentný inštitút. Dňa 25. júna 2021 prediskutovali tému workshopov na spoločnom stretnutí aj predsedovia oboch parlamentov, ktorí v závere podpísali príslušnú deklaráciu (Letter of Intent). V Rakúsku má projekt viacročnú tradíciu – od októbra 2007 bolo doteraz zdarma vyškolených okolo 120 000 účastníkov – žiakov 2. stupňa ZŠ a študentov SŠ (zhruba 9000 detí ročne na 450 workshopoch).

Workshopy sú ucelené 4-hodinové programy pre skupinu približne 25 až 30 účastníkov. Je to interaktívna forma vzdelávania k občianskemu povedomiu a úcte k demokratickým hodnotám a tolerancii. Cieľom je zvyšovať povedomie o demokratických procesoch, zlepšovať schopnosť vysloviť názor a hľadať kompromisy, ako aj prehlbovať záujem o politiku u mladých. Organizácia workshopov je riadená hravou formou externými školiteľmi. Heslom je Learning by doing! V závere každá skupina vytvorí k téme krátky filmový, rozhlasový alebo novinový príspevok, ktorý sa následne publikuje na webe.

Prvky tohto projektu sú v NR SR už dlhodobo zakomponované v projekte Otvorený parlament, využívajú sa najmä pri komentovaných prehliadkach NR SR. Pandémia, žiaľ, neumožňuje okamžité spustenie Workshopov demokracie, na ich príprave sa však intenzívne pracuje. Hlavnou výzvou je zaškolenie interných pracovníkov, ako aj hľadanie externých lektorov. Cieľom je ďalší rozvoj projektu a prostredníctvom neho aj prehlbovanie vzájomných slovensko-rakúskych vzťahov.

Prehľad publikačnej činnosti pod gesciou Odboru Parlamentný inštitút v roku 2021

Výročná správa NR SR a Kancelárie NR SR za rok 2020

116 strán, ISBN 978-80-99963-10-9

K dispozícii online na <https://rb.gy/psyyse>

Online konferencie a semináre

Online konferencia korešpondentov Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu, 18. 11. 2021

Ide o pravidelné každoročné stretnutie korešpondentov zo všetkých členských štátov ECPRD, ktorého cieľom je zhodnotiť činnosť centra za uplynulé obdobie a diskutovať aktuálne témy súvisiace so zadávaním požiadaviek a odpovedaním na požiadavky v rámci siete ECPRD. Z dôvodu opatrení na zastavenie šírenia ochorenia COVID-19 sa seminár uskutočnil online formou. Súčasťou konferencie bolo vystúpenie profesorky Emmy Crewe na tému „Antropológia práce, vedomostí a komunikácie poslancov“. Nasledovala virtuálna prehliadka parlamentu Spojeného kráľovstva a workshop pre nových korešpondentov a zástupcov korešpondentov. Hlavná časť konferencie sa venovala diskusií k aktualizácii pravidiel zadávania požiadaviek, počas ktorej korešpondenti vyjadrili svoje návrhy.

Účasť v projektoch rozvojovej spolupráce

Rozvoj parlamentného výskumu albánskeho parlamentu

V druhom polroku 2021 pokračovala implementácia projektu Národného demokratického inštitútu (NDI), podporovaného Švajčiarskou agentúrou pre rozvoj a spoluprácu (SDC) pre parlamentný výskum albánskeho parlamentu. Projekt je implementovaný expertmi z troch štátov, zúčastnených na projekte: Česká republika, Čierna Hora a Slovensko. Po podpise Memoranda o spolupráci medzi albánskym parlamentom a Národným demokratickým inštitútom Albánsko o založení Parlamentného inštitútu v januári 2021 sa začali realizovať kroky k vybudovaniu a personálnemu obsadeniu tohto útvaru.

Bolo realizované výberové konanie na riaditeľa PI a v najbližšom čase sa uskutočnia výberové konania na vedúcich pracovníkov a zamestnancov PI. Personálne budovanie PI by malo byť ukončené do júna 2022. Experti poskytovali podporu NDI pri formulovaní kritérií na výber jednotlivých úrovní riadenia PI a taktiež pri rozhodovaní o spôsobe budovania a fungovania PI. Implementácia ďalšej etapy projektu pokračovala vzhľadom na mimoriadne opatrenia, súvisiace s pandemickou situáciou, formou online videokonferencií, mítingov a mailovej komunikácie.

Medzinárodná spolupráca s Národným demokratickým inštitútom

V druhom polroku 2021 finalizovali slovenské konzultantky PI dve výskumné práce súvisiace s pandémiou COVID-19, ktoré majú slúžiť pre zástupcov legislatívnych zborov v boji proti tejto chorobe. Prvý materiál sa venuje ekonomickým opatreniam proti negatívnemu dopadu koronavírusu a druhá téma sa týka prispôsobenia parlamentných procedúr na krízové situácie. Výskumné práce poskytujú interaktívnym spôsobom usmernenie pre poslancov v mimoriadnych situáciách.

Konzultantky z PI pri príprave výskumných prác spolupracovali s expertami z Kongresu Spojených štátov amerických, resp. predstaviteľmi miestnych kancelárií Národného demokratického inštitútu.

Úloha parlamentov v núdzovej fiškálnej politike: Poučenie pre núdzové plánovanie

Materiál k dispozícii k
nahliadnutiu online na
<https://rb.gy/2o7rap>

Reakcia parlamentov na pandémiu: Poučenie pre núdzové plánovanie

Materiál k dispozícii k
nahliadnutiu online na
<https://rb.gy/esuc0m>

Online školenie pre zamestnancov bhutánskeho parlamentu

Pod vedením Parlamentného inštitútu Kancelárie NR SR sa v dňoch 12. – 15. júla 2021 uskutočnilo intenzívne online školenie pre výskumných pracovníkov dvojkomorového bhutánskeho parlamentu v rámci globálneho projektu EÚ INTER PARES: Parlamentey v partnerstve. Cieľom bolo posilniť zručnosti pracovníkov parlamentnej administratívy v Národnom zhromaždení a Národnej rade Bhutánskeho kráľovstva, ktoré by im umožňovali vykonávať kvalitný parlamentný výskum, a tým podporovať prácu poslancov. Dôležitá bola výmena skúseností a odborných znalostí s kolegami z analytických útvarov parlamentov členských štátov EÚ – ako prednášajúci sa prostredníctvom videokonferencie zapojili zamestnanci parlamentných výskumných služieb zo Slovenska, Grécka, Dánska, Českej republiky a Maďarska.

Pracovníci slovenského Parlamentného inštitútu prednášali kolegom z Bhutánu o dôležitosti, kľúčových úlohách a princípoch parlamentného výskumu, o rôznych typoch materiálov (napr. porovnávacie analýzy, prehľady, poslanecké požiadavky), o potrebných schopnostiach, stanovení koncepcie a časovej osi písania materiálu, o výbere a používaní zdrojov, o štruktúre analýz a možnej vizualizácii získaných údajov s použitím grafických prvkov. Neobišli ani výzvy, ktoré parlamentný výskum do budúcnosti čakajú, a to pokiaľ ide o témy, špecializáciu, prostriedky či kapacity.

INTER PARES | Partnerské parlamentey – je globálny projekt EÚ zameraný na posilnenie kapacít parlamentov a je prvým globálnym parlamentným projektom tohto druhu. Je financovaný EÚ a implementovaný Medzinárodným inštitútom pre demokraciu a volebnú podporu (International IDEA). Jeho cieľom je posilniť kapacitu parlamentov v partnerských krajinách v rámci ich legislatívnej, kontrolnej, zastupiteľskej, rozpočtovej a administratívnej funkcie. Zameriava sa tak na zvolených/é poslancov a poslankyne jednotlivých parlamentov, najmä ako členov/ky parlamentných výborov, ako aj na zamestnancov a zamestnankyne parlamentov.

Oddelenie Parlamentná knižnica

Novinky v II. polroku 2021

Parlamentná knižnica zaraďovala do knižničného fondu len zakúpené profilové tituly, prípadne dary. Okrem nákupu profilových kníh knižnica objednala zo svojho schváleného rozpočtu odborné periodiká, noviny a online vstupy do vybraných periodík na rok 2022. Knižnica začala vyradovanie zastaralých, duplicitných a poškodených titulov kníh.

Tematické rešerše

Pre poslancov NR SR a zamestnancov Kancelárie NR SR vydala Parlamentná knižnica v druhom polroku 2021 tematické rešerše k rokovaniu parlamentu:

- Obchodný register
- Zdravotná starostlivosť
- Voľby do orgánov samosprávy
- Alexander Dubček

Rešerše na požiadanie

- Predčasné voľby
- Drogové trestné činy
- Štátny rozpočet
- Volebné obvody – výhody a nevýhody
- Likvidácia obchodných spoločností
- Disciplinárne a trestné konanie proti sudcovi

Online konferencie

- Parlamentné knižnice a Parlamentné archívy NR SR a PSP ČR: online konferencia o spolupráci na r. 2021 – 2022.
- IFLAPARL: v októbri 2021 sa uskutočnila online konferencia parlamentných knižníc a výskumných centier z celého sveta (zúčastnilo sa 72 knižníc). O aktuálnych problémoch knižničných a výskumných služieb, ako aj projektoch rozvojovej spolupráce prednášali zástupcovia USA, Kanady, Slovenskej republiky, Pakistanu a Ugandy.
- Albánsky parlament – Parlamentná knižnica NR SR: v novembri 2021 sa uskutočnila online prezentácia knižničného systému PROFLIB pre parlament Albánska. Inštalácia systému PROFLIB je jedným zo záverov dlhodobého projektu pomoci albánskemu parlamentu, v tomto prípade albánskej Parlamentnej knižnici.

Nové knižničné priestory na Severných hradbách

Oddelenie Parlamentný archív

Parlamentný archív v druhom polroku 2021 zabezpečoval všetky služby pre poslancov, asistentov poslancov, zamestnancov K NR SR a odbornú verejnosť. Z dôvodu epidemiologickej situácie sa archív snažil čo najviac požiadaviek vybavovať prostredníctvom Digitálneho archívu, kde sú v elektronickej forme uložené tie najdôležitejšie archívne dokumenty. Pracovníci Parlamentného archívu okrem vybavovania požiadaviek vyhotovovali archívne pomôcky (inventáre) k odovzdaným materiálom z VIII. volebného obdobia NR SR a dopĺňali zoznamy odovzdaných projektov stavieb areálu Bratislavského hradu. Pracovníci pripravovali aj podklady k zmene registratúrneho poriadku a plánu K NR SR, ku ktorej príde po definitívnom výbere dodávateľa na novú e-registratúru K NR SR. Parlamentný archív sa podieľal na dokončení podkladov pre výberové konanie na výber novej e-registratúry K NR SR a pripomienkoval podklady od ostatných odborov, ktorý na tejto úlohe spolupracujú. Výberové konanie by malo byť ukončené na začiatku budúceho roka.

Do registratúrneho strediska v druhom polroku 2021 boli odovzdané archívne materiály z Odboru zahraničných vzťahov a protokolu (materiály zo zahraničných pracovných ciest z roku 2019), z Oddelenia písomností (korešpondencia roku 2019), z Osobného úradu (dodatočne odovzdané materiály na doloženie), z Organizačného odboru a Výboru pre nezlučiteľnosť funkcií (oznámenia a majetkové priznania z roku 2019). Pracovníci Parlamentného archívu metodicky usmerňovali referentov jednotlivých organizačných útvarov K NR SR zodpovedných za spracovanie a odovzdanie archívnych materiálov a školili nových zamestnancov na prácu s elektronickou registratúrou. Archív tiež spracoval požiadavku zo strany Ústavu pamäti národa na vyhotovenie zoznamov s osobnými údajmi osôb, ktoré vykonávali mandát poslancov SNR v VII. a VIII. vol. období (1981-1990), ktoré vyplynulo zo zákona č. 283/2021 Z.z. o odobrati nezaslúžených benefitov predstaviteľov komunistického režimu.

Výstava „Alexander Dubček – Politik s ľudskou tvárou 1921-1992“

Druhý polrok 2021 sa v Parlamentom archíve niesol v duchu záverečnej prípravy a následnej realizácie veľkej výstavy archívnych a knižničných dokumentov k 100. výročiu narodenia Alexandra Dubčeka. Počas videokonferencie s kolegami z parlamentnej knižnice a archívu Poslaneckej snemovne Českej republiky sa Parlamentný archív okrem plánov na ďalšiu spoluprácu v roku 2022 dohodol, že českí kolegovia poskytnú kvalitné skeny archívnych dokumentov a fotografií viažucich sa k poslaneckej činnosti Alexandra Dubčeka počas jeho pôsobenia v Národnom zhromaždení a následne vo Federálnom zhromaždení. Tieto materiály sa stali kostrou výstavy archívnych dokumentov „Alexander Dubček – Politik s ľudskou tvárou 1921-1992“, ktorú Parlamentný inštitút sprístupnil 25.11. 2021 vo foyer novej budovy NR SR na Námestí Alexandra Dubčeka 1.

Jedinečnosťou tejto výstavy je, že Parlamentný inštitút sa pri jej tvorbe zameral predovšetkým na Dubčekove pôsobenie na parlamentnej pôde zrkadliace sa v archívnych dokumentoch Parlamentného archívu K NR SR, Archívu Poslaneckej snemovne Parlamentu Českej republiky, Archívu Federálneho zhromaždenia ČSSR/ČSFR a Slovenského národného archívu. Mnohé z týchto dokumentov a fotiek sa po prvýkrát objavujú na verejnosti vďaka tejto výstave.

Prehliadku výstavy vo foyer novej budovy môžete absolvovať individuálne v rámci súčasne platných epidemických opatrení.

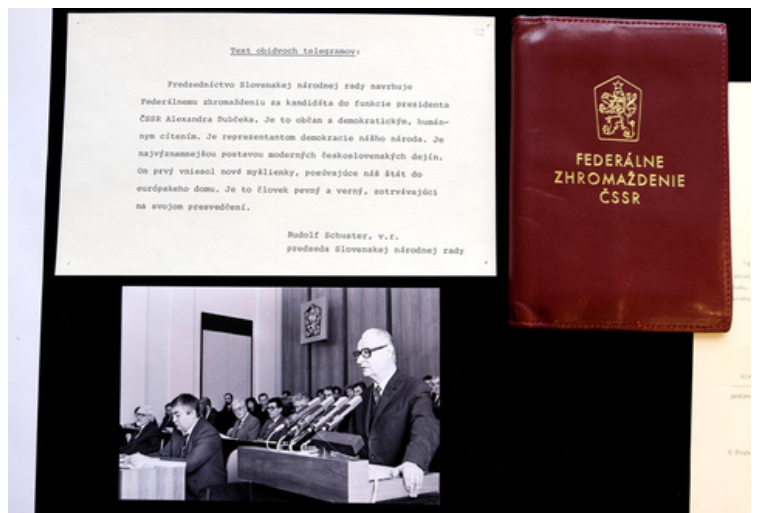
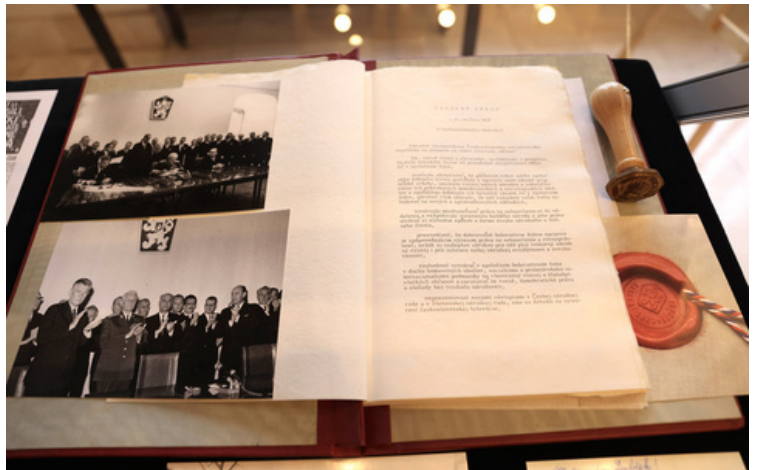
Alexander Dubček Politik s ľudskou tvárou

1921 – 1992

Alexander Dubček po druhej svetovej vojne až do roku 1970 pôsobil ako funkcionár komunistickej strany a zastával viacero významných politických pozícií v Česko-Slovensku. Zastával funkciu 1. tajomníka ÚV KSS a následne v rokoch 1968–1969 ÚV KSČ, bol dlhoročným poslancom Národného zhromaždenia, neskôr Federálneho zhromaždenia, a v rokoch 1964–1970 aj poslancom Slovenskej národnej rady. V roku 1969 bol krátko predsedom Federálneho zhromaždenia a vzápätí veľvyslancom ČSSR v Tureckej republike.

Zaujímavosťou sú evidenčné kartičky poslanca Dubčeka, na ktorých je chyba v jeho dátume narodenia. Ďalším pozoruhodným archívnym dokumentom je jeho list ako predsedu FZ ČSSR, v ktorom žiada 1. tajomníka KSS, aby na uvoľnený post v Predsedníctve FZ navrhol ženu, keďže v dovtedajšom 40-člennom Predsedníctve boli iba 4 ženy. Zaujímavosťou sú aj dokumenty z konca jeho politickej kariéry, kedy pôsobil na MZV ČSSR a zastával post veľvyslanca v Tureckej republike. Dôkazom toho, že sa jeho spolustraníci z KSČ neštítali ničoho, aby ho zdiskreditovali je aj Dubčekov list písaný z Ankary, v ktorom sa ohradzuje proti zámerne rozširovaným fámam o jeho milostných vzťahoch s Martou Kubišovou.

Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta SR Bratislavy schválilo 11. októbra 2001 nový názov pre priestranstvo pred budovou NR SR – Námestie Alexandra Dubčeka. Za účasti najvyšších ústavných činiteľov a poslancov Národnej rady Slovenskej republiky sa 20. augusta 2002 pred budovou parlamentu uskutočnilo slávnostné odhalenie bronzovej busty A. Dubčeka od akademickej sochárky Ľudmily Cvengrošovej. Pomník Alexandra Dubčeka s fontánou v podobe lipového listu dotvorili architekti Ľudovít Jendreják a Peter Puškár.

Alexander Dubček ako symbol obrodného procesu sa v 60. rokoch 20. storočia stal jednou z hlavných tvárí Nežnej revolúcie v roku 1989. Predsedníctvo SNR ho oficiálne navrhlo na post prezidenta ČSSR, prednosť však dostal český disident Václav Havel. Alexander Dubček bol 28. decembra 1989 kooptovaný do Snemovne národov FZ ČSSR, stal sa poslancom a vzápätí aj predsedom parlamentu, ktorý viedol do slobodných volieb v júni 1990. Po júnových voľbách v roku 1990 Dubčeka opätovne zvolili za predsedu Federálneho zhromaždenia ČSFR a Václava Havla za prezidenta ČSFR. V januári 1991 prijalo Federálne zhromaždenie ústavný zákon, ktorým sa implementovala do česko-slovenského právneho poriadku Listina základných práv a slobôd. Slávnostne ho podpísali všetci najvyšší ústavní činitelia ČSFR. Reprezentatívne vyhotovenie zákona patrí k vzácnostiam tejto výstavy. Po nasledujúcich voľbách v júni 1992 sa Alexander Dubček stal poslancom Snemovne národov FZ a bol zvolený aj do jeho 20-členného predsedníctva. Na poste predsedu FZ ČSFR ho vystriedal Michal Kováč.

Výstavu hneď v prvý deň sprístupnenia poctil svojou návštevou predseda NR SR, Boris Kollár spolu so synom Alexandra Dubčeka, Pavlom Dubčekom. Obaja si výstavu veľmi pozorne prezreli a aj kladne ohodnotili. Pán MUDr. Pavol Dubček sa Parlamentnému inštitútu poďakoval za dôstojné pripomenutie pamiatky na svojho otca, čo bolo pre tvorcov výstavy veľkou poctou.

Výročia

Nezabudnime...

V 1. polroku 2022 si pripomíname nasledujúce udalosti a osobnosti

- 1. 1. 1997 nadobudol účinnosť zákon NR SR o rokovanom poriadku NR SR (25 rokov)
- 16. 1. 1847 sa narodil spisovateľ, národný dejateľ Svetozár Hurban Vajanský (175 rokov)
- 24. 1. 1852 zomrel národný dejateľ, básnik, jazykovedec Ján Kollár (170 rokov)
- 22. 2. 1987 zomrel umelec, filmový tvorca Andy Warhol (35 rokov)
- 22. 2. 1992 neprijalo Predsedníctvo SNR Návrh zmluvy o zásadách štátoprávneho usporiadania spoločného štátu dohodnutú v Mílovách. Riešenie tejto otázky ponechalo na obdobie po voľbách (30 rokov)
- 27. 2. 1812 sa narodil kňaz, štúrovský básnik, národný buditeľ Samo Chalupka (210 rokov)
- 27. 2. 1902 sa narodil maliar Ľudovít Fulla (120 rokov)
- 20. 4. 1872 zomrel kňaz, básnik, publicista Andrej Sládkovič (150 rokov)
- 26. 4. 1872 sa narodila spisovateľka Ľudmila Podjavorinská (150 rokov)
- 27. 4. 1822 sa narodil kňaz, spisovateľ, dramatik, politik Ján Palárik (200 rokov)
- 11. 5. 2002 získali Slováci titul majstrov sveta v ľadovom hokeji. V tom istom roku bola zriadená Sieň slávy slovenského hokeja (20 rokov)
- 1. 6. 1822 sa narodil spisovateľ, národný dejateľ, revolucionár Ján Francisci (Rimavský) (200 rokov)
- 5. – 6. 6. 1992 sa konali parlamentné voľby, ktorých výsledky rozhodli o rozdelení ČSFR (30 rokov)
- 25. 6. 1922 začalo v Turč. Sv. Martine pôsobiť Ústredie slovenských ochotníckych divadiel (100 rokov)

Informačný bulletin

Vydala

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1
www.nrsr.sk

Pripravil Odbor Parlamentný inštitút K NR SR

Text: © PhDr. Krisztina Csillag

Ing. Martina Hogenová
RNDr. Katarína Kubišová
PhDr. Eva Maláčková
Mgr. Martin Mališka
Mgr. Dominika Nováková
PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD.
Peter Plenta, PhD.
Mgr. Natália Švecová
Mgr. Pavol Urbánek

Grafická úprava: PhDr. Krisztina Csillag

Obrazový a fotografický materiál:

Dominik Číra
Peter Fodora
Mgr. Pavol Urbánek
PhDr. Krisztina Csillag

© Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky 2021

Vydavateľ

Kancelária Národnej rady
Slovenskej republiky

Adresa

Národná rada Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1

Kontakt

natalia.svecova@nrsrc.sk

Web

www.nrsrc.sk